

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**De Confessionibus Ritè ac fructuosè excipiendis Doctrinas
tam generales, quàm speciales ad varios Hominum Status
accomodatas complectens**

Lohner, Tobias

Dilingæ, 1679

Cap. IX. Quid circa Confessionem Reorum sit observandum.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-49251](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-49251)

disse, aut omnino cum iisdem aufugisse. 5. Ut etiam non facile aliis singularibus Personis per literas commendet ejusmodi Personas, ne onus earundem juvandarum satis ordinariè molestum ab humeris suis excutere, & in alienos transferre voluisse videatur. 6. Ut non turbari se patiat, si forè ab aliquo tali Pœnitente se deceptum advertat, eò quòd ille in Hæresin suam denuò relapsus, omnem Instructoris sui industriam, laborem & charitatem elussisse videatur; sed potiùs pulcherrimã illam & saluberrimam exhortationem sibi applicet, quã DEVS ipse S. Franciscum Seraphicum, cùm hic ob tam multorum ab Ordine suo deficientium inconstantiam vehementer tristaretur, consolari dignatus est, dum dixit eidem: Quid turbaris, Francisce? aut quid angeris, cùm tuorum quispiam Ordinem deserit, aut scandalum creat? an fortè existimas, te ita Gregis tui Rectorem, ut non intelligas, me Superiorem esse ejus Rectorem? quis plantavit, nisi ego? aut quis præter me Homines ad Pœnitentiam vocat, & vocatis perseverandi vires suppeditat? ego eos perduxì, ego retinebo & servabo, ego illis cadentibus alios erigam. Quamobrem hoc tibi præcipio, ut in posterum ad eò te non excrucies, sed scias, hanc à me Familiam diligere, & si unus ad vomitum redeat, me in ejus locum alium suscitaturum, qui illius coronam accipiat, & is, si nondum natus fuerit, efficiam, ut nascatur. Quòd si tres tantum in ea permanserint, eos nunquam deseram, sed erit semper hæc mea Familia.

C A P U T I X.

QVID CIRCA CONFESIONEM REORUM sit observandum Confessario?

Q. I. **A**N Reus, qui cum discrimine vitæ in carcere detinetur, sit ad Confessionem excitandus, antequam capitalis sententia illi indicetur? R. ordinariè non expedire, cùm periculum sit, ne Confessionem sinceram & validam non faciat, reticendo illa crimina, propter quorum suspensionem potissimum in carcere detinetur; unde talis potiùs ad contritionem animandus est, ut recuperato gratiæ statu fructuosam sibi miseriarum, quas in carcere pati cogitur, tolerantiam faciat. Quòd si tamen ipse peteret confessionem facere, aut propter

delictum certum, & ab ipso jam coram Judice non negatum in carcerem conjectus esset, facilius posset ipsius confessio excipi, variaque illi monita ad hanc suam captivitatem forti animo tolerandam suggeri.

Qu. 2. *Qua cautela circa confessionem Reorum ad mortem damnatorum adhiberi debeant à Confessario?* R. Si ulla alia in confessione cautus esse debet Confessarius, in hac maxime id necessarium esse, ideòque sequentes cautelas accuratissime observari debere. 1. Ut, si Pœnitens confiteatur, se aliquot crimina, etiam semiplenè probatâ, negâsse, non importunè urgeat ad illa adhuc coram Judice confitenda, cum id eum licitè facere potuisse, Lessius, Jo. Sancius, Filliut. & plures alii DD. apud & cum Diana p. 9. tr. 15. re. 27. doceant. 2. Ut neque absolutionem neget Reo, atque ad revocationem cogat, si ob timorem gravissimorum tormentorum, quæ ipsi Judices minitati sunt, falsum sibi crimen imposuerit, ob quod ad mortem damnatus sit; quia, licet absolurè loquendo verior sit sententia Navarri & aliorum negantium, id licitè posse facere Reum, affirmativam tamen sententiam probabiliter docent Layman, Azor, Valent. Lessius, & plures alij apud Dianam p. 3. tr. 5. re. 7. eò quòd vita non sit digna, ut cum tanto dolore servari, redimique debeat. 3. Ut neque fugam suadeat, nec ad eandem ullo modo per oblationem instrumentorum, aut pecuniæ cooperetur; quia, etsi per se omnes, qui non sunt Ministri Justitiæ, cooperari posse ad talem fugam, armâque ad effringendos carceres offerre, Vasquez, Lessius, Azor, & plures alij apud Dianam p. 3. tr. 5. re. 102. doceant, ut tamen Confessarius id faciat, non expedit, quia posset sibi, totique Clero vel Religioni grandem aversionem Judicum & Magistratûs creare, efficerèque, ut deinceps tam liberè non permitterentur Sacerdotes agere cum Reis; pecuniam tamen facilius offerre posset, non quidem eo titulo, ut fugiat, sed ut suis necessitatibus in vel extra carcerem prospiciat. 4. Ut, si fortè Reus in foro externo jam convictus, ideòque ad mortem etiam damnatus, constanter adhuc crimen neget, atque in ipsa etiam confessione innocentem se esse dicat, eidem absolutionem quidem impertiat (cum in foro interno magis Reo, quàm omnibus aliis credendum sit) interea tamen moneatur de obligatione illud fatendi, si quidem revera id commiserit,

miserit, & salutis suæ prospectum velit. Ut tamen in tali casu aut innocentiam Judici aperiat, aut pro ipso Reo intercedat, neutiquam consultum videtur; cum ex una parte Judex id minime crediturus sit, utpote secundum allegata & probata procedens: ex altera verò parte, si Rei advertant, hoc onus Confessarios in se suscipere, occasionem arrepturi sint, sua crimina audaciùs, tenaciùsque celandi, ut bene notârunt Laymann. & Tanner. apud Buseubaum l. 4. c. 3. du. 8. 5. Ut etiam in aliis casibus non recipiat in se patrocinium supplicij remittendi, quia sic Reum non posset tam commodè disponere ad officium suum faciendum, utpote qui semper haberet spem vitæ à Confessario obtinendæ, & si spe cadat, animum ab eo penitus abalienaturus esset. 6. Ut nullo modo ipsemet Confessarius sententiam mortis Reo indicet, sed hoc officium ipsis Justitiæ Ministris relinquat, suumque officium esse dicat, ad mortem piè, fortiterque obeundam Reum disponere. 7. Ut, si Reus restitutionem facere velit, diligenter caveat Confessarius, ne aut periculum violandi sigilli, aut certè alia incommoda, quæ per restitutiones ab ipsis Confessariis factas sequi facilè solent, incurrat. Potius ergo curet, ut per alios, si salvo sigillo confessionis fieri id possit, ea restitutio peragatur.

Qu. 3. *Cum sæpe Rei aliqui propter Magiam & Veneficia ad mortem sint damnati, quid in horum confessione excipienda specialiter observare debeat Confessarius?* R. de sequentibus potissimum talem Reum interrogandum esse. 1. Propter quem finem se Dæmoni manciparit, an scilicet propter voluptates, an verò propter divitias, an tandem propter famam sanctitatis, aut dignitatem quampiam obtinendam id fecerit? constat enim experientiâ, plerosque ejusmodi Veneficos aliquo ex his finibus impulsos esse ad ejusmodi scelus perpetrandum. 2. An non DEVM, Sanctos, Sacramenta, omnèque fidei articulos abnegarit, & abjurarit, idque chirographo propria manu aut sanguine subscripto? 3. An non in nocturnis conventiculis Diabolum pro DEO habuerit, & verè adoraverit? 4. An non aliquando SS. Evcharistiâ ad veneficia turpiter abusus sit? 5. An DEVM & Sanctos non blasphemarit? 6. An nunquam cum Dæmone se miscuerit? 7. An nullam maleficio, veneno, aliisve modis occiderit, aut aliud

aliud grave damnum intulerit? 8. An nullum Infantem falsò baptizàrit, vel ante Baptismum interemerit? 9. An neminem seduxerit, & Dæmoni mancipàrit? 10. An nunquam sacrilegè confessus sit, & communicàrit? 11. An non odia & inimicitias graves inter varias Personas procuràrit? 12. An non amuleta magica aliis distribuierit ad eos invulnerabiles efficiendos? 13. An non philtis, aliisve vetitis remediis impuros amores conciliaverit? 14. An non à Dæmone in alienas domos transportatus, pecunias aut alias res abstulerit, vinúmque exhauferit? 15. An non de rebus futuris vel amissis quæsitus, consilium ope Dæmonis dederit? 16. An non cum Dæmone aliquo Matrimonium inierit? De his, inquam, & similibus capitibus quæri debet ejusmodi Reus; quæ tamen ipsa, cum pauca plerumque sint respectu scelerum, quæ à talibus Hominibus instinctu Dæmonis perpetrantur, ideo rectè faciet Confessarius, si ipse Reum prius ad Pœnitentiam disponens, ad seriam confessionem hortetur, omnesque ad eò actus malos explicandos, quos instinctu Dæmonis, aut propriæ malitiæ impulsu perpetravit.

Qu. 4. *Quas obligationes imponere abeat Confessarius tali venefico Reo?* R. quinque potissimum. 1. Ut pactum cum Dæmone rescindat, jurètque, se nullum deinceps commercium ampliùs cum ipso habiturum. 2. Ut professionem fidei denuò faciat, sive per symbolum commune Apostolorum recitatum, sive per præscriptam ab Ecclesia formulam, sive conceptis à Confessario verbis. 3. Ut, si quæ adhuc secum, aut alibi habet, magica instrumenta deponat, aut comburat. 4. Ut, si Evcharistiam aut Reliquias Sanctorum alicubi pro malo & superstitioso usu reconditus habet, id Confessario aut alteri indicet, ut auferri, & religiosè asservari queant. 5. Ut damna aliis per maleficia illata, quantum fieri sine graviore damno potest, resarciat, maximè si quos falsò baptizasset, aut tali modo baptizari curasset. Quæ omnia tamen magna cum cautela fieri debent.

Qu. 5. *Qualis Pœnitentia Reo ad mortem damnato imponenda sit?* R. plerumque levissimam, quam statim post confessionem, vel cum ipso Confessario implere possit, imponi debere; non oberit tamen, si ipsa etiam mors utpote ob difficultatem valdè satisfactoria ei imponeretur pro pœnitentia, & mone-

mōneretur, ut vel ex hoc capite studeat eam resignato, fortissime animo sustinere, ut tantò copiosius per eam pro suis delictis satisfaciat.

Qu. 6. *Quid facere debeat Confessarius; si Reus ad mortem damnatus ex pertinacia vel desperatione confiteri nolit?* Res. sequentia media esse tentanda. 1. Confessarius ad preces se conferat, & maximè ad SS. Missæ Sacrificium; ubi, dum sanctam Hostiam in manu habet, illis Estheris verbis Servatorem suum & Rei alloqui poterit: Si inveni, ò Domine, gratiam in oculis tuis, & si placet tibi, dona mihi animam, pro qua rogo. 2. Eundem in finem etiam aliorum piorum Homini præces implorare poterit. 3. Promittat unum vel alterum Sacrificium pro animabus purgantibus offerendum; constat enim hoc medium sæpius non parùm efficax fuisse ad felicem negotii hujus successum impetrandum. 4. Dissimulet nonnihil sermones de confessione, & potiùs de aliis rebus indifferentibus, aut solatiis ad mortem fortiter obeundam conducentibus loquatur. 5. Maximam, quam potest, charitatem, tum per blanda colloquia, tum per opera misericordiae v. g. cibi aut potùs emendicationem exhibeat. 6. Narret interdum adstantibus historias quasdam vel de magnitudine gaudiorum cælestium, vel tormentorum infernalium, ut horum quidem salutarem fortè timorem, illorum autem defiderium concipiat, & vel sic emolliatur, moveaturque ad officium faciendum. 7. Interdum proderit etiam historiam aliquam tragicam impenitentis Homini, & turpiter à Diabolo contra promissionem deserti narrare; aut etiam alterius cujusdam in ipso mortis articulo resipiscens, & cum magno spectatorum gaudio, & commendatione morientis. 8. Si tempus fatalis diei advenit, suaviter interroget, an non meliora jam consilia conceperit? adesse jam paulatim momentum, à quo pendeat felix aut infelix æternitas; apertam modò adhuc stare januam ad cælum vel infernum; in ipsius nunc arbitrio esse, quam eligere velit. 9. Roget per merita & sanguinem Christi, ne salutem suam negligat, animamque tam pretioso Christi sanguine emptam perdat, imò interdum expedit etiam in genua provolui, atque ad idem faciendum adstantes hortari. 10. Si ne tunc quidem acquiescat, cesserit nonnihil ab admonitione, & potum vel cibum ei offerat, nul-

lo un-

lo unquam acerbiori verbo aut gestu pertinaciam ejus castigans. 11. Si Lictores veniant ad illum abducendum, repetat iterum, indicetque, nunc eum verè iter æternitatis ingredi, videat proin, quò tendat. Si adhuc nihil proficiat, alloquatur coram ipso Christum Crucifixum, quem in manibus habet, rogetque, ne permittat petire hanc animam pretioso suo sanguine redemptam, aliàque plura in hunc finem apta proferat. 12. In egressu ad locum supplicii, si nolit orare Reus, nec ipsum audire, non urgeat invitum, sed potius cum sociis vernaculâ linguâ preces pro ipso fundat, & nonnunquam suaviter quærat, an non refocillatione aliqua indigeat? 13. Ubi ad locum supplicij deventum fuerit, jubeat omnes adstantes flectere, & pro anima illius preces fundere, quem in finem ipse conceptis verbis præire poterit. 14. Quòd si nihil hinc omnibus effecerit, aliqui putant ad terrorem & exemplum adstantium ei, dum aut laqueum, aut ictum fatalem excepturus est, minaci vultu dicendum: Ergo abi Maledicte in ignem æternum, qui paratus est Diabolo & Angelis ejus: ego tamen potius ingeminanda adhuc pia suspiria contritionis & amoris judicarem, ut vel in ultimo articulo non desertus forte respiscat.

Qu. 7. *Quid agere debeat Confessarius, si Fur aut alius Reus in scala iam consistens adhuc confiteri velit?* R. si prius jam confessus sit, & Judex difficulter descensum concessurus foret, admonendum esse, de dolore eliciendo, & sic eminus absolvendum. Si autem ex pertinacia prius confiteri noluisse, tum omnino rogandum Judicem esse, ut eum descendere permittat, ejusque confessionem sub pallio excipiendam.

C A P U T X.

QVID CIRCA CONFESIONEM INFIRMORUM & Moribundorum sit observandum Confessario?

Q. 1. *Quid circa Confessionem agra in genere debeat observari Confessarius?* R. 1. nisi periculum mortis immincat, non statim faciendam mentionem Confessionis, sed præmittendas prius alias quæstiones de morbo, doloribus, & similibus materiis, commiserationem ostendendam, aliàque faci-